

Obec: Most – ÚAPP, v.v.i.	Pověřené město: Most	Městská památková rezervace nebo zóna: - - -
Objekt: Archeologické výzkumy – kontrola zpracování za rok 2013		Rejstříkové číslo: Sb. materiál
Dohlídku provedl: PhDr. Petr Novák, CSc.		Dne: 17. 12. 2013
Rozsah kontrolovaných prací podle příslušného rozhodnutí: Kontrola technického a odborného zpracování archeologických výzkumů ve smyslu rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituce ÚAPP, v.v.i. v letech 2010 – 2014 (za rok 2013)		

Kontrola se zaměřila na všechny aspekty prací a vybavení, financovaných z institucionální podpory v roce 2013. Původně plánované vybavení pracoviště 3D scannerem se po letech zkušeností ukázalo nevýhodným a z ekonomického i praktického hlediska je výhodnější pronájem spolu se zpracováním odborníkem. Místo zmíněné náročné investice posílil ústav úložiště dat o 3TB, kterými vhodně doplnil nový server vybudovaný v minulém roce. Strojové vybavení doplnila výkonná grafická stanice pro 3D software a A3 tiskárna ke zkvalitnění terénní dokumentace. Investice do přístroje na popisování materiálu se s odstupem času vysoce zhodnotila. Šetří minimálně jednu pracovní sílu a zbavila pracovníky laboratoře nesmírně pomalé, nepříjemné a jednotvárné práce.

Během roku měl být vydán sborník prací s výsledky výzkumných aktivit za léta 2010 a 2011. Po dlouhé přípravě je sborník předán do tiskárny s perspektivou tisku do konce roku. Původně předpokládaná roční periodicitu sborníku není reálná při současném vytížení pracovníků terénními výzkumy. Terénní práce mají vždy prioritu, protože pokud nedojde k okamžité záchrane porušené lokality, následně už není co zkoumat. Z tohoto důvodu již dlouhodobě zůstávají rozpracované rukopisy publikací, vyžadujících dostatek volného času na odborné zpracování. Teoretické a odborné práce podchycené v RIV, které se vykazují se zpětnou platností, odpovídají počtu odborných pracovníků ústavu a jejich zaměření. Výsledky za letošní rok budou doplněny do RIV v průběhu roku. Práce některých specialistů ústavu se plně uplatňují i na mezinárodním poli. Vysoce jsou vyzdvihované práce v oblasti časně historického a středověkého skla, jako i letecké prospekce, která umožňuje podstatně přesnější evidenci archeologických lokalit v krajině. Výsledky leteckého snímkování jsou za účasti pracovníka ÚAPP Most v současnosti zpracovávány do databáze na celostátní úrovni. Některé menší a ne až tak významné záchranné výzkumy poskytuje ÚAPP v rámci spolupráce se

školy jako podklad pro magisterské nebo bakalářské práce. Tato praxe je výhodná pro obě strany. Studenti dostávají k odbornému zpracování konkrétní záchranný výzkum a ústav naopak získá odborné vyhodnocení nálezů, na které by se, jak již bylo zmíněno, obtížně hledala volná kapacita. Nezbytnými podklady odborných publikací jsou nálezové zprávy jednotlivých výzkumů. Musí být vybaveny veškerou dokumentací tak, aby je zpětně bylo možné identifikovat v krajině, a současně musí jasně vypovídat o časovém a kulturním zařazení nálezů, spolu s přesnou dokumentací předmětů. Do této oblasti plyne i největší objem prostředků z institucionální podpory.

Kontrola prověřila nálezové zprávy uzavřených výzkumů s ohledem na kompletnost všech složek. Hlavní důraz se klade na kompletnost terénní dokumentace, nálezové situace a vazby na objevený materiál. Nálezová zpráva největšího a stále pokračujícího záchranného výzkumu předpolí Dolů Tušimice nebyla ještě v době kontroly kompletní. Jedná se o více jak 500 pravěkých až středověkých objektů od mladší doby kamenné. Ojediněle jsou zastoupené hroby z pozdní doby kamenné (kultura se šňůrovou keramikou) a starší doby bronzové (kultura únětická). Převahu sídlištních objektů lze zařadit do mladší doby bronzové (kultura knovízská) a do mladší doby železné (latén). Podle stavu rozpracovanosti bude nálezová zpráva dokončena v průběhu ledna. Mírné zpoždění plánovaných prací souvisí s časově velmi náročným laboratorním zpracováním střešového materiálu. Zcela kompletní je nálezová zpráva o výzkumu sídliště ze starší doby železné (halštát) s jedním laténským hrobem ve Spořicích. Plně jsou zdokumentované tři menší záchranné výzkumy v Kadani. Jedná se o lokality v intravilánu města porušené investiční výstavbou. Všechny nálezy bez výjimky dokládají osídlení města v průběhu 13. – 15. stol. Na trase silnice R7 v katastru obce Vysočany se při výstavbě našly čtyři hroby kultury se šňůrovou keramikou a pozůstatky sídlištního areálu z mladší doby kamenné (kultura nálevkovitých pohárů). Podobně jako v Kadani i tato nálezová zpráva obsahuje všechny potřebné informace. Původní plán počítal se zpracováním výsledků záchranného výzkumu na zámku v Děčíně. S ohledem na plánované výkopové práce přes celé nádvoří zámku v roce 2014 dojde následně k celkovému vyhodnocení, neboť zatím prokázané nálezové situace nový výkop zcela jistě doplní a nálezová zpráva bude při čerpání ze dvou zdrojů daleko komplexnější a přesnější. Poslední kompletně zpracovaná nálezová zpráva se týká sídliště kultury s lineární keramikou v Bohušovicích nad Ohří. Na ploše sídliště se vedle klasických sídlištních objektů objevily čtyři časně středověké hroby a šest zcela vykradených hrobů z období stěhování národů. Zásahy vykradačů hrobů jsou cíleně vedeny pouze do partií původně vybavených šperky, a muselo k nim dojít ještě v době, kdy bylo patrné jejich umístění v krajině a orientace. Mimořádný ohlas vyvolala, a to nejen u odborné

veřejnosti, práce věnovaná hradům postavených husity. Po porážce husitů zanikly i zmíněné hrady a jejich kompletní dokumentace v terénu i mimořádně pracné archivní rešerše poskytly podklady k rekonstrukcím jednotlivých areálů. Současné technické možnosti daly vzniknout modelům v 3D software a v návaznosti na stávající soupis byly doplněny čtyři hrady v karlovarském kraji a v příštím roce se počítá se završením dokumentace zpracováním hradů z tohoto období v Českém středohoří. Po dlouhém období různých pověstí tak konečně vznikne práce, která poskytne dostatek informací pro vědecké zhodnocení tohoto úseku našich dějin. Materiál ze sídliště se dvěma hroby z mladší doby kamenné objevený při výstavbě tovární haly v roce 2011 v Hrobčicích zpracuje studentka archeologie na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v rámci bakalářské práce. V rámci diplomové práce na téže fakultě budou vyhodnoceny výsledky záchranného výzkumu ve Výsluní. Očekává se podstatně podrobnější vyhodnocení lokality nad rámec nálezové zprávy v rámci zpracovávaných podkladů důlní činnosti a sklárství v Krušných horách jako jedna z velmi významných položek pro Montanregion Erzgebirge.

V roce 2013 dále pokračovaly záchranné výzkumy v předpolí Dolů Tušimice a předpolí Dolů Bílina – Libkovic. Další větší záchranné výzkumy probíhaly na trase výstavby R7 v katastru obce Droužkovice a dalších objektů lužické kultury mladší doby bronzové u Řehlovic při výstavbě dálnice R8. Samozřejmě probíhala celá řada dalších záchranných výzkumů, které se promítnou v nálezových zprávách následujících let.

Celkově lze konstatovat, že pracovní aktivity Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. v Mostě probíhaly v souladu s plánem hlavních úloh na rok 2013 a plně odpovídají dlouhodobému záměru koncepčního rozvoje organizace v letech 2010 – 2014. Nálezové zprávy jsou kompletní s veškerou průvodní dokumentací a posudky. Znovu opakují, že problémy vyvstávají se základní konzervací kovů, kdy se na ošetření čeká již minimálně dva roky a v některých případech je ohrožen stav sbírkového předmětu. Je to vleklý problém a odbor kultury řešení situace zná a pouze se očekávají vhodnější ekonomické podmínky v hospodaření Ústeckého kraje k tomu, aby v rámci Regionálního muzea v Teplicích mohlo vzniknout specializované konzervátorské pracoviště, které poslouží i dalším krajským institucím k vhodnému ošetření kovů z archeologických výzkumů.

V Lounech 19. prosince 2013

PhDr. Petr Novák, CSc.